

Огляд законодавства

Огляд законодавства з питань внутрішнього переміщення, підготовлений УВКБ ООН | Серпень 2020

Набули чинності

- Свобода пересування під час спалаху COVID-19 в Україні

Проекти

- Посилення адміністративної відповідальності за домашнє та гендерно-обумовлене насильство
- Проект закону про паспорт громадянина України у формі книжечки

Інші питання

- Субвенції для місцевих бюджетів
- Відміна проведення місцевих виборів в деяких територіальних громадах Донецької та Луганської областей
- Київська міська програма доступного житла

Набули чинності

Свобода пересування під час спалаху COVID-19 в Україні

8 серпня 2020 року Кабінет Міністрів прийняв [Розпорядження №979-р](#)¹, що обмежує перетин адміністративного кордону з Кримом, як захід для запобігання поширення COVID-19. Обмеження діє з 9 по 30 серпня. Перетин дозволяється лише на підставі реєстрації місця проживання в Криму за деякими винятками гуманітарного характеру.² Перелік цих винятків включає в себе такі підстави, як возз'єднання сім'ї, потреба у лікуванні, смерть близького родича, дозвіл на проживання в третій країні для тих, хто подорожує транзитом, участь у вступній кампанії до університетів та інші підстави, що вимагають термінового перетину адміністративного кордону, які визначатиме Голова Державної прикордонної служби за погодженням з Мінреінтеграції. 12 серпня 2020 року, [Розпорядженням №985-р](#)³, уряд дозволив випускникам та студентам з реєстрацією місця проживання в Криму, які планують вступити до університетів або продовжувати навчання в українських навчальних закладах, перетинати адміністративний кордон з Кримом самостійно або з одним супроводжуючим дорослим без необхідності перебування в самоізоляції⁴. Розпорядження № 979-р було скасовано 28 серпня Постановою Кабінету Міністрів №757⁵, описаною нижче.

¹ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-timchasove-privinennya-roboti-kontrolnih-punktiv-vyizdu-na-timchasovo-okupovanu-teritoriyu-t80820>

² Додаткові роз'яснення щодо цих винятків було надано Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій (Мінреінтеграції) 10 серпня. Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://mtot.gov.ua/ua/rozjasnennja-schodo-gumanitarnih-pidstav-peretinu-kpvy-u-hersonski-oblasti>

³ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-rozporjadzhennya-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-8-serpnja-2020-r-t120820>

⁴ Дивіться, будь ласка, більше деталей в Оглядах законодавства, підготовлених УВКБ ООН, за березень, квітень, травень-червень та липень у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.unhcr.org/ua/resources>

⁵ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-deyakih-aktiv-kabinetu-ministriv-t270820>

26 серпня уряд [продовжив](#)⁶ алгоритм адаптивних карантинних заходів до 31 жовтня 2020 року, дотримуючись модальності, прийнятої у липні 2020 року⁷, з різними рівнями, позначеними кольорами: зеленим, жовтим, помаранчевим та червоним, де червоний означає найвищий рівень карантинних обмежень.

27 серпня 2020 року Кабінет Міністрів прийняв [Постанову №757](#)⁸, що запроваджує додаткові обмеження свободи пересування. З 29 серпня по 28 вересня іноземцям та особам без громадянства, за окремими винятками, тимчасово забороняється перетинати державний кордон України. Особам, які постійно проживають в Україні, біженцям та особам, які потребують додаткового захисту, працівникам міжнародних та гуманітарних місій, акредитованих в Україні, та членам їх сімей, військовослужбовцям збройних сил держав-членів НАТО та держав-учасниць програми НАТО «Партнерство заради миру» дозволяється вільно перетинати державний кордон без додаткових вимог. Інші категорії іноземців, які можуть перетнути кордон за наявності страхування, що покриває витрати, пов'язані з лікуванням COVID-19 та обсервацією, включають в себе: одного із подружжя, батьків та дітей громадян України; іноземців/осіб без громадянства, офіційно працевлаштованих в Україні; іноземних студентів; глав держав та співробітників міжнародних організацій, запрошених центральними органами влади України; тих, хто подорожує транзитом та покине територію України протягом двох днів; військовослужбовців Збройних Сил України; водіїв міжнародних вантажних транспортних засобів та громадського транспорту для міждержавних сполучень; осіб, які прибувають в Україну на запрошення Міністерства закордонних справ; працівників культури, спортсменів та технічних спеціалістів, запрошених в Україну; тим, хто потребує медичного лікування або здійснює перевезення гемопоетичних стовбурових клітин для трансплантації. Голова Державної прикордонної служби має дискреційні повноваження дозволяти іншим категоріям іноземців та осіб без громадянства перетинати державний кордон України за наявності підстав гуманітарного характеру.

Прийнявши цю Постанову, уряд повернувся до застосування режиму самоізоляції для тих, хто перетинає КПВВ на сході та адміністративному кордоні з Кримом, окрім дітей віком до 12 років та співробітників офіційних міжнародних місій та організацій, акредитованих в Україні. Подорожуючі повинні встановити та активувати мобільний застосунок «Дій вдома». Якщо за будь-яких причин їм не вдається встановити застосунок, вони залишаються в обсервації. Самоізоляцію/обсервацію можна перервати негативним результатом тестування на негативну полімеразну ланцюгову реакцію (ПЛР) на COVID-19. Іноземці та особи без громадянства можуть перетнути лінію розмежування та адміністративний кордон з Кримом, отримавши страхування, що покриває витрати, пов'язані з лікуванням COVID-19 та обсервацією.

Кабінет Міністрів України може вживати заходів із запобігання та безпеки у відповідь на спалах COVID-19 на своїй території, однак ці заходи мають бути пропорційними меті стримування інфекції. Важливо, щоб інформація про обмежувальні заходи розповсюджувалась заздалегідь та широко поширювалася. Це є особливо важливим для таких місць, як КПВВ, де небезпеку становлять тривалі очікування в спекотну погоду та ночівля у небезпечних умовах. Поновлене запровадження зобов'язання встановити

⁶ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/news/uryad-podovzhiv-adaptivnij-karantin-do-31-zhovtnya>

⁷ Дивіться, будь ласка, більше деталей в Огляді законодавства, підготовленому УВКБ ООН, за липень у вільному доступі онлайн (українською мовою): https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2020/08/2020-07-Legislative-Update_Ukr.pdf

⁸ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-deyakih-aktiv-kabinetu-ministriv-t270820>

мобільний застосунок “Дій вдома” викликає ті ж самі попередньо висловлені занепокоєння⁹ щодо найбільш вразливих груп. Самоізоляція/обсервація може бути припинена у разі негативного тестування методом ПЛР, що навряд чи є доступним для багатьох¹⁰. На контрольованих частинах Донецької та Луганської областей немає достатньої кількості місць обсервації, щоб розмістити осіб, які прибули з НКТ. УВКБ ООН відзначає необхідність звільнення від проходження самоізоляції/обсервації осіб, які приїжджають на один-два дні для отримання адміністративних послуг (таких, як проходження ідентифікації для отримання пенсій, банківські послуги або отримання свідоцтва про народження/смерть).

Проекти

Посилення адміністративної відповідальності за домашнє та гендерно-обумовлене насильство

3 серпня 2020 року народні депутати зареєстрували в парламенті законопроект №3908-1¹¹, запропонувавши зміни до Кодексу адміністративного судочинства з метою посилення відповідальності за домашнє та гендерно-обумовлене насильство (ГОН). В той час, як первинний законопроект №3908¹², зареєстрований в Парламенті 17 липня 2020 року, фокусується на підвищенні штрафів¹³, альтернативним законопроектом №3908-1 пропонується запровадити відповідальність військовослужбовців за вчинення домашнього насильства та ГОН та додати до можливих типів відповідальності 120-240 годин виконання суспільно корисних робіт. Запропоновані заходи потенційно можуть посилити захист осіб, постраждалих від сексуального, домашнього або гендерно-обумовленого насильства.

Проект закону про паспорт громадянина України у формі книжечки

14 серпня 2020 року Кабінет Міністрів зареєстрував у парламенті законопроект №3986¹⁴ про паспорти громадян України у формі книжечки, пропонуючи визначити терміни дії цього типу документів, що посвідчують особу. Таким чином, для осіб віком від 16 до 25 років паспорт у формі книжечки залишатиметься дійсним до досягнення ними 25-річного віку. Після цього, якщо фотокартку буде вчасно замінено¹⁵, термін дії паспорта у формі книжечки буде продовжено, доки ці особи не досягнуть 45-річного віку. Після належної заміни фотокартки в цьому віці, паспорт у формі книжечки стає безстроковим. Якщо особа пропускає кінцевий термін для заміни фотокартки, її паспорт у формі книжечки стає недійсним і підлягає обміну на айді-картку. Якщо паспорт у формі книжечки втрачено, його також слід замінити айді-карткою. Відповідний порядок має бути визначений Кабінетом Міністрів.

⁹ Дивіться, будь ласка, більше деталей в Огляді законодавства, підготовленому УВКБ ООН, за травень-червень у вільному доступі онлайн (українською мовою): https://www.unhcr.org/ua/wp-content/uploads/sites/38/2020/07/2020-05-06-Legislative-Update_ukr.pdf

¹⁰ Мінімальна вартість ПЛР тесту в Донецькій області дорівнює 650 грн. Повний текст новини знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://freeradio.com.ua/iak-zrobyty-plr-test-na-covid-19-v-donetskii-oblasti-ta-skilky-tse-bude-koshuvaty-roz-iasnennia/>

¹¹ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69632

¹² Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69559

¹³ Від 10-20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (станом на серпень 2020 року, неоподатковуваний мінімум доходів громадян становить 2118 грн. Таким чином, максимальні штрафи становлять 21 180 грн та 42 360 грн відповідно) до 1000-2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (2 118 000 грн. та 4 236 000 грн. відповідно) та за повторне правопорушення від 20-40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян до 2000-4000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (запропоновані максимальні штрафи становлять 4 236 000 грн. та 8 472 000 грн. відповідно)

¹⁴ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69680

¹⁵ Це не визначено у законопроекті, проте, згідно з існуючими процедурами, фотокартка підлягає заміні протягом одного місяця після досягнення 25 та 45 років

Альтернативний законопроект №3986-1¹⁶ відтворює технічні вимоги, які вже визначені урядовими постановами, але без внесення змін до поточного регулювання.

Прийняття законопроекту №3986 може сприяти поступовій заміні паспортів у формі книжечки на айді-картки. В той час, як паспорти у формі книжечки містять видиму інформацію про реєстрацію місця проживання власника(ці) (і, за вибором власника(ці), додаткову інформацію про дитину (дітей) та групу крові власника(ці) також можна зробити видимою), айді-картки накопичують всі особисті дані власника(ці) на електронному чіпі, що зчитується спеціальним обладнанням, розміщеним в державних установах та банках. Цифрові рішення гарантуватимуть, що у випадку втрати або знищення айді-картки, її можна легко відновити з усією необхідною інформацією. Адміністрування персональних даних здійснюється через Єдиний державний демографічний реєстр. Однак паспорти у формі книжечки є корисними для осіб, які мають підтверджувати реєстрацію місця проживання на НКТ Донецької та Луганської областей та в Криму, особливо для поїздок на НКТ/ в Крим. Запропонований законопроект, хоча і технічний, може спричинити незручності для цієї категорії громадян.

Інші події

Субвенції для місцевих бюджетів

5 серпня 2020 року Кабінет Міністрів затвердив [Розпорядження #966-р](#)¹⁷ про розподіл субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів з підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України. Мінреінтеграції буде відповідати за погодження розподілу субвенції, передбаченої цим розпорядженням, з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Це друга субвенція¹⁸, яку було виділено для територій, що постраждали внаслідок конфлікту, в 2020 році. Субвенція передбачена для низки населених пунктів Донецької області (Краматорськ та Покровськ) та Запорізької області (Приморська ОТГ). Загальна сума виділених субвенцій становить 5,5 млн грн. Субвенції можуть бути використані для загального розвитку зазначених населених пунктів та областей, покращуючи якість життя та доступ до різних послуг для місцевого та переміщеного населення.

Відміна проведення місцевих виборів в деяких територіальних громадах Донецької та Луганської областей

8 серпня 2020 року Центральна виборча комісія прийняла [Постанову №161](#)¹⁹, у якій зазначено, що місцеві вибори не повинні проводитися в десяти територіальних громадах КТ Донецької області (Бахмутський, Волноваський, Маріупольський та Покровський райони) та восьми територіальних громадах КТ Луганської області (Северодонецький та Щастинський райони). Рішення базується на поданнях відповідних обласних адміністрацій, які підкреслюють нестабільну безпекову ситуацію в цих локаціях, яка може піддати виборців ризикам та перешкодити належній організації виборів. У відповідь на цю Постанову 10 серпня 2020 року народні депутати зареєстрували в парламенті законопроект [№3976](#)²⁰, який визначає можливість проведення виборів в цих територіальних громадах. У разі

¹⁶ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69681

¹⁷ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-rozpodil-subvenciyi-z-derzhavno-a966r>

¹⁸ Перша субвенція була призначена 25 червня 2020 року Розпорядженням Кабінету Міністрів №771-р деяким населеним пунктам Донецької, Львівської, Хмельницької та Запорізької областей. Загальна сума виділених субвенцій становить 6980,8 тисяч грн. Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-rozpodil-u-2020-roci-sbvenciyi-z-derzhavnogo-byudzhetu-771-250620>

¹⁹ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): <https://www.cvkc.gov.ua/pls/acts/showcard8ff.html?id=48268&what=0>

²⁰ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69666

прийняття, Постанова №161 буде скасована, але перспективи розгляду законопроекту залишаються незрозумілими.

Київська міська програма доступного житла

12 серпня 2020 року Київська міська рада опублікувала [проект комплексної міської цільової програми²¹ забезпечення житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов \(доступного житла\)](#) в місті Києві на 2020-2022 роки. Очікуване фінансування перевищує 1,32 млрд. грн. Серед бенефіціарів проекту зазначено діючих та колишніх учасників Операції об'єднаних сил (ООС)/ Антитерористичної операції (АТО) (включаючи переміщених). ВПО можуть подати заявку на участь в програмі доступного житла лише за умови реєстрації київському обліку громадян, що потребують покращення житлових умов (квартирний облік)²² та підтвердження попередньої реєстрації в черзі на отримання тимчасового житла. В якості альтернативи, ВПО можуть надати угоду про оренду житла, що підтверджує їхнє проживання в Києві понад п'ять років. У разі прийняття, ця програма може допомогти деяким категоріям ВПО придбати житло в Києві.

КОНТАКТИ

Ел.пошта: ukrki@unhcr.org, Тел: +38 044 288-9710

ПОСИЛАННЯ

УВКБ ООН в Україні: www.unhcr.org.ua/en - Twitter:[www.twitter.com/UNHCRUkraine](https://twitter.com/UNHCRUkraine)

Facebook:www.facebook.com/UNHCRKyiv - Flickr:www.flickr.com/photos/unhcr_ukraine

²¹ Повний текст знаходиться у вільному доступі онлайн (українською мовою): https://kyivcity.gov.ua/kyiv_ta_miska_vlada/struktura_150/vikonavchiy_organ_kivsko_misko_radi_kivska_miska_derzhavna_administratsiya/departamenti_ta_upravlinnya/departament_budivnytstva_ta_zhytlovoho_zabezpechennia/proekt_misko_programi_zabezpechennya_zhitlom_gromadyan_yaki_potrebuyut_polipshennya_zhitlovi_kh_umov_na_2020-2022_rok_390574/proekt_misko_programi_zabezpechennya_zhitlom_gromadyan_yaki_potrebuyut_polipshennya_zhitlovi_kh_umov_na_2020-2022_rok/

²² Ця черга є відмінною від черги на тимчасове або соціальне житло.